

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Titel:

Evaluatiewet Wkkgz

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

De volgende partijen zijn direct of indirect belanghebbenden bij deze wijziging:

- **Geschilleninstanties:** op grond van de Wkkgz moeten zorgaanbieders aangesloten zijn bij een door de minister van VWS erkende geschilleninstantie. Met dit wetsvoorstel worden aan deze geschilleninstanties extra eisen opgelegd om de kwaliteit van de geschillenbeslechting te verhogen.
- **Zorgaanbieders:** dit wetsvoorstel legt aan zorgaanbieders extra verplichtingen op. Zo moeten zij toestemming vragen aan de cliënt als zij de klachttermijn nog een keer willen verlengen.
- **Cliënten:** de rechtspositie van cliënten wordt met dit wetsvoorstel versterkt. Zo worden in een geschillenprocedure geschilleninstanties verplicht om de cliënt te horen, tenzij de cliënten dat niet wil. Ook krijgen zij recht op mondelinge terugkoppeling van een calamiteitenonderzoek en moeten zij instemmen met verlenging van een klachttermijn.
- **CIBG:** uitvoeringsorganisatie die namens de Minister belast is met het verlenen, weigeren of intrekken van erkenningen voor geschilleninstanties.
- **Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ):** toezichthouder op de Wkkgz. Doel van dit wetsvoorstel is onder meer dat de IGJ haar toezicht efficiënter kan inrichten. Ook wordt het instrumentarium van de IGJ om handhavend op te treden richting de geschilleninstanties uitgebreid.
- **Organisaties van zorgaanbieders:** bij organisaties van zorgaanbieders valt te denken aan de vele verschillende brancheverenigingen. Organisaties van zorgaanbieders zijn mede-oprichter van de geschilleninstanties onder de Wkkgz
- **Cliëntenorganisaties:** cliëntenorganisaties zijn mede-oprichter van de geschilleninstanties onder de Wkkgz.

1. Wat is het probleem?

Aanleiding voor de wijziging van de Wkkgz is de evaluatie van de Wkkgz uit 2021 en het verdiepend onderzoek naar de geschilleninstanties in de zorg uit 2023. Zowel de evaluatie van de Wkkgz als het verdiepend onderzoek bevatten aanbevelingen om de werking van de Wkkgz te verbeteren. Om die werking te verbeteren is voor sommige zaken een wijziging van de Wkkgz nodig. Deze wijzigingen zijn aangekondigd in twee brieven aan het parlement, te weten in de beleidsreactie op de evaluatie van de Wkkgz en de beleidsreactie op het verdiepend onderzoek naar de geschilleninstanties.¹ Het belangrijkste probleem deed zich voor met betrekking tot de kwaliteit van de geschilleninstanties. Volgens het verdiepend onderzoek moet de geschillenbeslechting geprofessionaliseerd en doorontwikkeld worden, omdat deze zeker vanuit het perspectief van de cliënten, beter moet.

¹ Kamerstukken II 2021/22, 32402, nr. 76 en Kamerstukken II, 2023/24, 32402, nr. 81.
Ingangsdatum formulier: 1 oktober 2023

2. Wat is het beoogde doel?

Het voornaamste doel van het wetsvoorstel is om de positie van cliënten te versterken, met name in procedures bij geschilleninstanties in de zorg. Uit het verdiepende onderzoek naar de geschilleninstanties blijkt dat de positie van de cliënt nog niet sterk genoeg is. Daarnaast heeft het wetsvoorstel als doel te verduidelijken dat samenwerking onderdeel is van goede zorg. Dit is belangrijk omdat samenwerking in de zorg niet meer weg te denken is. Ten slotte is het doel dat de IGJ haar toezicht efficiënter kan inrichten.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

Wat betreft het eerste doel, het versterken van de positie van de cliënt, met name in geschillenprocedures, is onderzocht hoe de kwaliteit van de geschillenbeslechting – vanuit het perspectief van de cliënt – verbeterd kan worden.

Hoewel het instellen van één geschilleninstantie in de zorg ook overwogen is, is daar nu niet voor gekozen. vanwege het ingrijpende karakter van die maatregel. Er is vooralsnog gekozen voor het stellen van extra eisen aan de geschilleninstanties, vergelijkbaar met de eisen die ook aan andere geschilleninstanties (buiten de zorg) worden gesteld. Deze extra eisen hebben betrekking op onder meer de informatievoorziening, deskundigheid en onafhankelijkheid van de geschilleninstanties. Op deze wijze vindt buitengerechtelijke geschilbeslechting over de hele linie zoveel mogelijk volgens dezelfde uitgangspunten plaats. Daarnaast moet een eis gesteld kunnen worden aan het minimum aantal zaken dat een geschilleninstantie behandelt. Er zijn nu geschilleninstanties die nauwelijks of geen uitspraken hebben gedaan. Dat is vanuit het kunnen opbouwen van kennis en ervaring ongewenst. Naast dit wetsvoorstel, moeten ook maatregelen worden genomen om de clientondersteuning te verbeteren en meer in te zetten op kennisontwikkeling. Ten slotte moeten alle uitspraken op één plek worden gepubliceerd.

Wat betreft de andere doelen, het verduidelijken dat samenwerking onderdeel is van goede zorg en het bieden van mogelijkheden voor de IGJ om haar toezicht efficiënter in te richten: hier worden de aanbevelingen van de evaluatie van de Wkkgz gevolgd.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

Het instellen van één geschilleninstantie in de zorg, is een zeer ingrijpende maatregel om de kwaliteit van de geschillenbeslechting in de zorg te verbeteren. Deze optie gaat gevolgen hebben voor de aansturing, organisatie en financiering van *alle* geschilleninstanties. Ook zullen naar verwachting tienduizenden zorgaanbieders zich moeten aansluiten bij een nieuwe geschilleninstantie.

Bij de gekozen maatregelen (het stellen van extra eisen) zullen alle geschilleninstanties aan de extra kwaliteitseisen moeten voldoen. Omdat er grote verschillen bestaan tussen de geschilleninstanties, zullen sommige instanties een grotere stap moeten zetten dan andere. Geschilleninstanties krijgen ruim de tijd om aan de nieuwe eisen te voldoen. Ze moeten binnen een bepaalde termijn een nieuwe erkenning aanvragen waar wordt getoetst of ook aan de nieuwe eisen wordt voldaan. Een geschilleninstantie kan ervoor kiezen geen nieuwe erkenning aan te vragen, dat is aan de oprichtende partijen.

5. Wat is de voorkeursoptie?

Door het stellen van extra eisen wordt de zelfregulering in stand gehouden, terwijl de geschilleninstanties wel aan stevigere kwaliteitseisen moeten gaan voldoen. Het instellen van één geschilleninstantie wordt vooralsnog te ingrijpend geacht.

Wanneer 3 jaar na de implementatie van de maatregelen in dit wetsvoorstel de kwaliteit van de geschillenbeslechting niet is verbeterd, kan alsnog de stap naar één geschilleninstantie worden gezet.